

JACK RYAN: V UTAJENÍ

Informace o filmu

„*Měla to být práce v kanceláři.*“

-- Jack Ryan

Jack Ryan, kultovní postava z pera Toma Clancyho, se vrací na filmová plátna v napínavém thrilleru. Když se aktivuje globální teroristická síť, skvělý analytik CIA, Chris Pine (*Star Trek*) nemá jinou možnost, než zasáhnout. Každý, v jehož moci je přicházející mezinárodní mega katastrofu odvrátit, by tím něco ztratil nebo něco skrývá. Komu může Ryan v takové situaci věřit?

V chladném centru Moskvy ruský oligarcha chystá spustit sofistikovaný, ale divoký plán finančního terorismu, který by mohl způsobit pád Spojených států. Mezitím na Wall Street Jack Ryan, tajný agent - nováček z řad CIA, dostává svůj vůbec první úkol v terénu. Ani se neohřál ve své úřednické židli a už se ocitá hluboko v temném světě, kde není jasné, kdo je přítel a kdo úhlavní nepřítel. Jack brzy pochopí, že ve světě, kde jsou všechny pohnutky podezřelé a kde se tajemství a lži jen rojí, každý tah, který udělá, je riskantní a může otrávit světovou stabilitou.

JACK RYAN: V UTAJENÍ představí Clancyho „obyčejného“ agenta CIA - ostýchavého špióna, který již vstoupil do dějin popkultury - jako akademického vzdělance z 21. století, který musí odvrátit svou pozornost od teoretizování a odhodlat se ke skutečné akci v boji s terorismem.

Paramount Pictures a Skydance Productions uvádí film v produkci Lorenza di Bonaventury/Mace Neufelda “JACK RYAN: V UTAJENÍ”. Režie: Kenneth Branagh. Scénář inspirovaný postavami Toma Clancyho napsali: Adam Cozad a David Koepp. Hrají: Chris Pine, Kevin Costner, Kenneth Branagh a Keira Knightley. Producent: Mace Neufeld, Lorenzo di Bonaventura, David Barron a Mark Vahradian. Výkonný producent: David Ellison, Dana Goldberg a Paul Schwake.

Kdo je Jack Ryan?

Mistr špionážních románů, spisovatel Tom Clancy ho poprvé představil ve svém strhujícím thrilleru *Hon na ponorku*, aby ho vzápětí nechal bez pomoci zmařit smrtící IRA spiknutí ve *Vysoké hře patriotů*. Jack Ryan se stal synonymem nepostradatelného, neviditelného hrdiny. Stačí zmínit Ryana před Clancyho fanoušky a jeho jméno okamžitě vyčaruje obraz chytrého elegána, který je neustále pod palbou, je neohrožený a soustředěný, s odhodláním postavit se tváří v tvář globálním intrikám. Zkrátka muž s velkou dávkou lidskosti, který čelí mimořádným hrozbám. Ve světě špionáže se Ryan vyjímá. Jako netrénovaný špión, ale s rozumem, který odpovídá jeho odvaze. Nespoléhá na důmyslné přístroje nebo fyzickou sílu tolik jako na svou mysl a kuráž, díky kterým se stává nedocenitelným přínosem pro americkou zpravodajskou službu, když je vždy o krok napřed

před těmi, kteří by chtěli škodit národním zájmům.

S Clancyho třinácti bestsellery a čtyřmi filmovými trháky, se Jack Ryan brzy stal součástí populární kultury, právě v době, kdy se studená válka přehoupla pro špiónské řemeslo do složitější éry. Ale filmaři snímku JACK RYAN: V UTAJENÍ cítili, že oblíbená a stále relevantní postava by neměla být odsunuta do minulosti. Konec konců, bystří analytici jako je Ryan, se od té doby staly páteří naší nové a komplikovanější epochy internetové špionáže, kdy agenti pronásledují zločince bez státní příslušnosti a předcházejí nečekaným teroristickým útokům. To je důvod, proč se filmaři rozhodli nejen aktualizovat Ryanův svět a přiblížit ho dnešním divákům, ale také se vrátit k začátkům jeho kariéry špióna. Chtěli odvyprávět příběh, který by osvětlil, jak se Jack Ryan stal mužem, ze kterého Clancy udělal ikonu.

„Myslím, že s Chrisem Pinem v roli Jacka Ryana, jsme tuto postavu nově definovali,“ říká producent Mace Neufeld, který je součástí dědictví Jacka Ryana již od roku 1990, kdy produkoval *Hon na ponorku*. Byl to vůbec první film s touto postavou a později se stal velkým hitem a vítězem mnoha ocenění. „Chris a Ken Branagh dali Jackovi nový život.“

Není to poprvé, co Pine „restartoval“ divácky oblíbenou postavu. Před nedávnem se totiž představil nově v roli kultovního kapitána Jamese T. Kirka v sérii *Star Trek* v režii J.J. Abramse a předvedl tuto sci-fi klasiku nové generaci. Ale v případě Jacka Ryana Pine tuto proslulou postavu uvedl do současnosti, nikoli do budoucnosti.

Lorenzo Di Bonaventura, producent úspěšné série *Transformers* vysvětluje: „Vytvořili jsme moderní původ příběhu Jacka Ryana. Budete svědky jeho cesty, která ho zavede od studií do CIA, kde se poprvé ve svém životě stane aktérem událostí, které otřesou světem. Uvidíte, jak duševně roste, jak se rozvíjí jeho smysl pro správné a špatné. Jak se zabývá svými vztahy a jak se vypořádá s pochybnostmi o tom, co to znamená, být vystaven nebezpečí. Není to žádný super hrdina. Ale je to někdo, kdo se zhostí úkolu okamžitě, když je zapotřebí. V našem příběhu se najde hodně strhujících akčních scén.“

Filmaři byli nadšeni, když mohli sledovat zmodernizovaného Jacka Ryana z masa a kostí, nejprve v napínavém scénáři od Adama Cozada a Davida Koeppa, a poté v hereckém podání Chrise Pinea v realisticky pojatém režijním přístupu Kennetha Branagha. „Výsledkem je jakási první poznávací cesta muže, který nikdy neočekával, že se z něj stane agent v terénu. Ken a Chris společně vytvořili svůj vlastní pohled na postavu Ryana, který je zábavný a moderní,“ říká producent David Barron, známý pro svou práci na sérii *Harry Potter*.

Producent Mark Vahradian (*Transformers* a další) uvádí, že během vývoje tohoto projektu bylo zásadní „vymyslet nový příběh a zároveň zůstat věrný mýtu, jak ho původně vytvořil Tom Clancy.“

To znamenalo, že autoři snímku museli přijít na to, proč Ryan zůstává tak jedinečně

přitažlivým mezi zástupy ostatních literárních a filmových špionů. „Zasloužil se o své vlastní místo ve špionážním světě,“ vysvětluje Vahradian. „Je to spíš takový obyčejný druh špiona. Není to cvičený zabiják. Představuje někoho, koho poklepou po rameni a zeptají se ‘Jak daleko jste ochotný zajít, abyste udělal něco užitečného pro svou zemi?’ To z něj dělá zajímavou postavu. To že je uvnitř jedním z nás.“

Scénárista Adam Cozad (tento film je jeho debutem) a David Koepp (*Expresní zásilka a Indiana Jones a království křišťálové lebky*, *Mission: Impossible* a *Jurský park*) vytvořili scénář, který podtrhuje myšlenku obyčejného člověka, na kterého je vyvíjen nátlak, aby v sobě hledal ideál odvahy a oddanosti, které Clancy tak obratně ve svých románech vypiloval. Současně také vytvořili originální, napínavý příběh, který se zabývá největším z aktuálních nebezpečí - terorismem, který se vkrádá do finanční sféry a skrývá v sobě ničivý potenciál rozpoutat nebývalý celosvětový chaos.

„Byl to vynikající scénář s obrovským záběrem a skvěle se hodil pro Kena Branagha,“ říká Di Bonaventura.

Když Branagh souhlasil, že se k projektu přidá nejen jako režisér, ale také jako představitel postavy komplikovaného padoucha, Viktora Cherevina, projekt se nastartoval k realizaci. Na Oscara® nominovaný herec a režisér právě dokončil režii na filmovém příběhu o super hrdinovi *Thor* a byl připraven ponořit se do další, nové arény a proniknout do světa globální špionáže.

Branaghova různorodá minulost jako jednoho z předních světových interpretů Shakespeara a jeho záliba v žánru rychlého, chytrého thrilleru, se zdála být tím pravým spojením pro filmové napětí s ústředními tématy moci, odpovědnosti a důvěry, které tento snímek sliboval.

„Jedna z nejtěžších věcí, které bylo zapotřebí ve filmu udělat, bylo vytvořit velký film a zároveň se držet lidskosti postav. Ken má tuto schopnost a nikdy se těchto věcí v průběhu celého filmu nevzdal,“ říká Di Bonaventura.

Neufeld dodává: „Ken přišel s tím, že si přečetl všechny Clancyho knihy. Byl prostě dokonale připravený. Také přesně ví, jak mluvit s ostatními herci. Je neúnavný. V tomto filmu se objevuje více akčních scén než v kterémkoliv z předchozích filmů s Jackem Ryanem. Je to stále thriller, ale Ken pro film vymyslel velké, vzrušující scény.“

Branaghovo zaujetí touto látkou začalo již u scénáře. „Bylo to nervy drásající,“ vzpomíná na své první čtení. „Byl to akční thriller, ale víc než to, obsahovalo to emocionální náboj, který mě překvapil. Opravdu vám na Jacku Ryanovi začne záležet. Je to výrazná postava.“

V tu dobu měl Branagh přečtených již několik Clancyho knih, ale brzy se pustil do všech 13 románů s postavou Jacka Ryana. Naplno se ponořil do Ryanovy historie a do jeho osobnosti. „Užíval jsem si Ryanův paradox,“ říká. „Je nejlepší a nejchytřejší, má výjimečnou analytickou mysl a přesto je jako člověk v CIA poněkud zdráhavý. Má v sobě obyčejné lidské vlastnosti, jako je zranitelnost, a to ho dělá výrazně empatickým.“

Branagh byl obzvláště rád, že mohl Ryana přenést do světa špičkových technologií zpravodajských služeb, které se v současnosti zdají být klíčové k zajištění bezpečné budoucnosti. Snad nikde jinde nejsou USA více otevřené zničujícímu útoku, než v samotném jádru online finančních systémů, které by mohly být potenciálně infiltrovány, aniž by to kdokoliv očekával. Branagha zaujalo, že to je právě to místo, v němž spočívají Ryanovy jedinečné dovednosti: v jeho schopnosti vysлідit náhlá dramatická spiknutí, která jsou skrytá hluboko uvnitř počítačových sítí, ještě než jsou uvedena do pohybu. „S jeho zkušenostmi z Wall Street, Jack dokáže analyzovat celou vzájemně související globální finanční síť a pochopit, kde jsou její slabiny, které by mohly způsobit katastrofu,“ vysvětluje Branagh.

Přes všechnu jeho genialitu v oblasti technologií a jeho analytický náhled, Ryan je zcela nepřipravený na nesmírné osobní ohrožení -- a mnohem víc, na zoufalé osobní pochybnosti, kterým bude čelit, jakmile se zapojí do samotné akce. To vše Branagha fascinovalo stejnou měrou.

„Jak se Jackův příběh vyvíjí, stává se příběhem člověka, který pracuje s tajemstvím a lží a je nucen vést život v utajení,“ říká režisér. „O tom, co dělá, nemůže říci ani své snoubence, se kterou žije. Vydáváme se s Jackem na jeho osobní cestu, kde se učí, jak udělat tím správným způsobem to, co uděláno být musí.“

Jackova cesta zavedla Branagha a jeho štáb z New Yorku do Moskvy a do Londýna, a také mu umožnila realizovat, po choreografické stránce zatím nejsložitější akční scénu v jeho kariéře. Branagh si tuto zkušenost užil. „Vytvořit krajinu globálního thrilleru pro mě bylo skvělou zábavou,“ uzavírá. „Ze všeho nejvíc jsme usilovali o to, abychom našim filmovým přístupem postavili diváky do samotného centra dění a měli pocit, že to, co se s Jackem děje, se děje právě v tuto chvíli.“

Rekrutování Chrise Pinea

Postava Jacka Ryana z filmu JACK RYAN: V UTAJENÍ zůstává věrná tradici románů Toma Clancyho o muži, který je nucen kritickou situací ve světě zajít za hranici svých možností, ale zároveň představuje tuto postavu nově a v současné CIA. Aby se jim podařilo spojit klasické a moderní vlastnosti této postavy do jednoho celku, filmaři hledali herce, který by měl dostatek obojího. A přesně takový mix našli v Chrisu Pineovi.

„Chris je herec, který o věcech do hloubky přemýšlí a má analytické kvality,“ říká Branagh. „Je to někdo, z koho cítíte, že se v každém okamžiku ptá, co je skutečné, pravdivé a přesné. Pro film bylo zásadní, že někdo jako Chris - který nemá problém být sám sebou a je bez námahy elegantní, stejně charismatický a sexy - přijal tuto roli. Chris je také dost sebekritický; dokáže se sám sobě zasmát a tuto vlastnost přináší i do své postavy a do někdy komických situací, ve kterých se Jack ocitá, což ho dělá ještě více okouzlejším.“

Lorenzo Di Bonaventura dodává: „Chris jako člověk je sám o sobě velmi analytický, velmi

zvídavý. Vždy se přesvědčuje, co je správné, co je špatné a co je pravda. Myslím, že je přirozeně takový. A Jack Ryan je také takovýmto chlapíkem. Takže jsou skvělým spojením. Chris zároveň prokázal neuvěřitelnou statečnost, pokud jde o kaskadérské scény, které dělal sám. Opravdu se té roli odevzdal. Oddal se jí na sto procent.“

Pinea lákala příležitost vytvořit více realistický pohled na skutečný život „tajného agenta“ a podněcovala jeho odhodlání zhostit se této postavy. Líbila se mu představa nechat publikum, aby vidělo Ryanovu nejistotu, strach a dokonce i jeho pochyby, když podstupuje své první zasvěcení do extrémních rizik, která tato práce obnáší.

„Ve světě akčních hrdinů se Jack vyjímá,“ poznamenává herec. „Je to někdo, koho byste mohli potkat ve svém běžném životě. Je to velmi chytrý chlapík a zrovna teď se ocitl v situaci, kdy neví, co má dělat. Kdy musí reagovat bez přípravy a improvizovat jako nikdy předtím.“

Pine se role zhostil s velkým respektem pro všechny pozitivní vlastnosti, kterými Tom Clancy Jacka Ryana prodchnul. „Jedna z věcí, které z něj podle mě udělaly tak zajímavou a nestárnoucí postavu je, že Jack Ryan je opravdu slušný člověk,“ říká Pine. „Má v sobě dobro. Takže je to ten druh člověka, kterého chcete vidět, jak se ujímá vedení.“

V jistém smyslu je Ryan zrcadlovým obrazem jiné slavné postavy, kterou Pine ztvárnil na filmovém plátně - velký kapitán Kirk. „Kirk je drzý a arogantní. A právě díky těmto nedostatkům se poučí a stane nesobeckým. Na druhou stranu, Jack se do této mise dostane jako velmi praktický, soustředěný člověk,“ poznamenává herec. „Ale jednou věcí si Jack není jistý, stejně jako my všichni. Když přijde na řešení tak naléhavého úkolu, opravdu na to má nebo ne?“

Aby se Pine na roli dokonale připravil, prozkoumal všechny nitky vyprávění, které splétaly pozadí jeho postavy. Strávil nějaký čas s válečnými veterány a probral s nimi všechny detaily. Prohlédl si London School of Economics a ponořil se do studia bankovních mechanismů, finančních derivátů a obchodování a dokonce zakusil skutečný život finančního právníka (v angl. orig. *Compliance Officer*), práce, která mu slouží jako jeho krycí profese. */Compliance Officer: český ekvivalent pro tuto profesi není. Jedná se o pracovníka kontrolního oddělení v bankách a jiných finančních institucích, který má na starosti dohled nad tím, že instituce dodržuje právní předpisy./*

Stejně důležitou pro jeho herecký výkon bylo vypilování Jackova nelehkého vztahu s Cathy, kterou si chce vzít, a které nemůže říct pravdu. „Jack je tak trochu samotář. Ale ten jeden silný vztah má právě s touto ženou,“ poznamená. „Myslím, že vidí v Cathy spřízněnou duši a v průběhu filmu, se prokáže, že má Cathy stejnou odvahu jako on.“

Pine měl v průběhu natáčení filmu jistotu, že Branagh přenese všechny tyto charakterové prvky jeho postavy do popředí. „Ken je režisérem, který se na svou práci důsledně připravuje. Když se objeví na place, nemá žádné pochyby o tom, čeho chce dosáhnout,“ komentuje. „Nikdy jsem

nedělal na filmu, který by byl tak rychlý. A Ken i přesto práci nikdy nezastavoval. Vše měl pod kontrolou. A pak s lehkostí vyběhl zpoza kamery a postavil se před ní.“

Branagh byl spoluprací s Pinem stejně nadšený. „Chris měl pro tuto postavu cit. Ztělesnil Jacka Ryana jako někoho, kdo by si raději četl knihu o historii, než bojoval o život v Moskvě. Pomohl Jackovi najít sílu tohle všechno podstoupit,“ shrnuje režisér.

Mentor

Muž, který přijme Jacka Ryana do CIA a zapojí ho do úkolu, který má otestovat jeho odolnost, je sám o sobě trochu záhadný. Thomas Harper, agent veterán, který moc dobře ví, jak v tom chodit. Harpera ztvárnil držitel Oscara®, filmař a herec Kevin Costner. Touto rolí naplnil svůj velmi očekávaný návrat na filmové plátno, který následuje po jeho velkém úspěchu v televizním seriálu *Hatfields a McCoys*, za který získal cenu Emmy.

Je ironií, že Costnerovi původně nabídli roli Jacka Ryana ve snímku *Hon na ponorku*, ale tenkrát musel roli odmítnout, aby se mohl naplno věnovat svému epickému vyprávění *Tanec s vlky*, za které získal Oscara®.

Branagh byl potěšen Costnerovým zájmem o převyprávění příběhu v této nové podobě, stejně jako jeho zájmem o roli Ryanova chytrého nadřízeného. „Je to role, která je v jistém smyslu na míru šitá Kevinovi,“ říká režisér. „Harper je vysoce postaveným v řadách CIA a Kevin ho hraje s lehkostí a elegancí. Nese si s sebou sílu všech rolí, které v minulosti ztvárnil, takže své postavě dodává cosi, co je úzce spjaté s americkou kulturou, a to jde nad rámec slov vytištěných ve scénáři. A samozřejmě to je úžasný herec.“

Chris Pine je Costnerovým dlouholetým fanouškem a jeho filmové práce před i za kamerou. Takže byl nadšený, když Costner práci na filmu přijal. „Vzbuzuje to respekt, když velká filmová hvězda a velký americký režisér, jakým Kevin je, přijde na plac,“ přemítá. „Pracovat s ním bylo jako dostat mistrovskou lekci. Harper se Jackovi stává důležitou oporou. Neustále mu připomíná, kým je a proč ho pro tuto misi vybral.“

Costnerovi se na filmu líbila skutečnost, že tento filmový příběh o Jacku Ryanovi začíná na samém počátku jeho kariéry a vývoje. „Špionážní film je základním artiklem filmové tvorby, ale často se ocitnete ve filmu a netušíte, jak to všechno vlastně začalo,“ poznamenává. „Takže tady jsem měl šanci se zeptat ‘Jak se to stalo?’ ‘Jak tento CIA agent začínal?’“

Harper sehrává ústřední roli během Ryanových začátků, ale Costner vnímá jeho vztah s Jackem jen jako součást většího úkolu – chránit svou zemi. „Dalo by se říct, že je Jackovým mentorem, ale nemyslím, že to tak Harper nebo Jack vidí,“ poznamenává. „Pro Harpera je Jack chlapík, kterého má pod dohledem. Ví o Jackových schopnostech a je pro něj důležité, aby plnil úkoly dobře. Jack zahájí svou kariéru spíš jako finanční analytik s doktorátem. Myslím, že u sebe

ani nemá zbraň, když se dostane do Moskvy. Ale Harper zároveň ví, že je Jack velmi vynalézavý.“

Přetahovaná mezi Costnerem a Pinem v rolích Harpera a Ryana se stala očividnou během samotného filmování,“ říká producent David Barron. „Chris je mladou filmovou hvězdou a v Kevinovi máte uznávanou filmovou hvězdu. Když je dáte dohromady, jsou bezkonkurenční. Byli jsme nesmírně šťastní, že jsme s nimi mohli spolupracovat.“

Di Bonaventura, který s Costnerem pracoval již několikrát, dodává: „Měl jsem příležitost Kevina sledovat, když dělal na mnoha filmech, které slavily v 90. letech velké úspěchy. Myslím si, že u něj vždy uvidíte poslání, myšlenku. Jeho postavy vždy přesně vědí, co chtějí udělat a proč. Jeho oddanost práci je tak zřejmá, že ho budete následovat při každé jízdě, ať se vydá jakýmkoliv směrem. Na této postavě je skvělé, že Harper je zkušený agent CIA, který se náhle srazí se dvěma nováčky jako je Jack a Cathy, kteří jsou skutečně trochu mimo realitu. A je to právě jeho úkol, aby se ujistil, že jsou na tuto misi připraveni. Kevin je přirozenou autoritou a tudíž mu věříte, že dokáže těmto dvěma lidem pomoci a provést je tak neuvěřitelně složitou situací.“

Nepřátelé a milenci

V Moskvě musí Jack Ryan čelit jedné z mnoha rozmanitých moderních tváří terorismu. Mocný ruský bankéř je připraven spustit děsivé globální spiknutí a uhasit tak svou osobní touhu po odplatě. Roli vynalézavého, ale podlého Viktora Cherevina, ztvárnil režisér filmu, Kenneth Branagh. Ve filmu, který by sám zároveň režíroval, nehrál již 13 let. Cherevinova divokého intelektu se však ujal s chutí.

„Vyvinulo se to tak nějak přirozeně, že jsem roli Cherevina přijal,“ vzpomíná Branagh. „Byl jsem tou postavou fascinován. A nebyla to tak velká role, že by pro mě její ztvárnění bylo příliš velkou výzvou, řekněme tak velkou jakou by byl kupříkladu Hamlet, aby mi bránila v režirování. Uvědomil jsem si, že by mě ohromně bavilo ztvárnit tuto temnou postavu, individualistu poháněného osobní tragédií. Je to jeden z těch uhlazených chlapíků, se kterým není radno pouštět se do křížku, což ho dělá velmi zajímavým.“

Cherevinovo nacionalistické smýšlení a touha po osobní mstě namířená proti Spojeným státům, ho nutí, aby vytvořil síť agentů, kvalifikovaných expertů na finance a výbušniny, a zapojil je do spiknutí, které by málem prošlo bez povšimnutí, kdyby nebylo Jacka Ryana. Ale není to jen jeho temný genius, který dělá tuto postavu tak zajímavou. Je to také jeho důmyslný šarm, který uplatňuje nejen na Jacka, ale nakonec i na jeho snoubenku.

„Viktor umí být děsivě okouzující,“ přiznává Branagh, „ale také nemilosrdný. Dokáže se velmi chladně rozhodnout, odvázat své demony a pak je schopný naprosto všeho, co považuje za nezbytné.“

Režisér si dával dobrý pozor, aby udržel rovnováhu mezi svým hereckým nasazením a

filmovou režii. „Měl jsem konkrétní představu o tom, ve které dny se budou točit moje scény,“ vysvětluje. „Rád se chovám pragmaticky, když se rozhoduji, kam vložit nejvíce energie a pozornosti, aniž bych ohrozil potřeby ostatních lidí. Poslední věcí, kterou chcete udělat, je někoho zklamat.“

Příprava pro tuto roli byla zásadní. „Vždy jsem byl toho názoru, že intenzivní příprava je tou nejlepší cestou, aby se herci podařilo dostat roli do bodu, kde to opravdu začne fungovat,“ říká. V tomto případě to znamenalo, že jsem se musel ponořit do ruské historie, poezie a slovních přízvuků. „Nebylo jednoduché najít Viktorův specifický ruský přízvuk,“ poznamenává. „Existuje mnoho druhů akcentů, které se v Moskvě používají. Takže jsem začal tím, že jsem celé měsíce sledoval video úryvky z ruské televize a poslouchal v autě ruské audioknihy, jen abych získal představu o této „krajině“ zvuků. Pracoval jsem s ruským jazykovým expertem a s člověkem přes dialekty. Nakonec to dopadlo tak, že jsem se snažil najít tu pravou melodii, která by se k této postavě hodila a to zejména ve chvílích, kdy je Viktor, jak říkají moji američtí přátelé, zatracený darebák.“

Jeho špatné vlastnosti se zřetelně projeví během natáčení, stejně jako více lyrická a filosofická stránka jeho charakteru. „Myslím, že si Ken roli Cherevina skutečně užil,“ přemítá producent Mark Vahradian. „Mohl předvést obehnaný typ padoucha, ale to on neudělal. Vzal tu roli úplně jiným směrem. Ztělesnil muže, který má jakousi poetickou citlivost a chce sdělit světu, co pro něj znamená být Rusem. Je zajímavé, že když jsme dělali průzkum, tak nám hodně lidí potvrdilo, že ruští špióni mluví jako básníci. Je to velmi unikátní, vysoce vzdělaný druh lidí.“

V Cherevinovi se také odráží některé vlastnosti Jacka Ryana, ale v trochu pokrouceném smyslu, poznamenává Di Bonaventura. „Nejsou opačnými stranami jedné mince, ale je mezi nimi zajímavá souvislost. Cherevin věří, že to, co dělá, je správné a Jack je také přesvědčený o správnosti svého konání. Takže tu máme tyto dvě postavy se silnými, ale protichůdnými názory,“ shrnuje producent.

Pro Jacka Ryana představuje Cherevin jen část většího problému, kterému musí v Moskvě čelit. Už dlouhou dobu držel svůj statut agenta CIA v utajení i před ženou, kterou miluje. Cathy je očním chirurgem. Když se objeví v Rusku bez ohlášení, aby Jacka překvapila, musí se Jack rozhodnout, jestli se jí může se vším svěřit a nakolik ji může vystavit velkému nebezpečí.“

Role Cathy se ujala na Oscara® nominovaná anglická herečka Keira Knightley, která je divákům známá především jako Elizabeth Swannová z filmové série *Piráti z Karibiku* nebo Elizabeth Bennetová z filmu *Pýcha a předsudek*.

„Keira je ztělesněním inteligence a krásy. Postava Cathy se díky ní stává Jackovým rovnocenným partnerem,“ říká Branagh. „Jackova mise v Moskvě způsobí krizi v jejich partnerském vztahu. Musí čelit vzájemným nejasnostem a nepochopení, a to vše bylo zapotřebí zahrát inteligentním, vyzrálým způsobem dvěma dospělými lidmi, kteří by zároveň byli přesvědčiví

v tom, jak vášnivě jsou k sobě přitahováni. Chris a Keira si padli do oka, ohromně to fungovalo.“

"Keira je velice bystrá a to ji dělá neuvěřitelně přitažlivou," říká Pine o Knightley.

Knightley se na roli Cathy líbilo, že ze začátku mohla působit jako typický objekt milostného zájmu okrajového významu, ale brzy se dostává do samotného jádra příběhu a stává se důležitou součástí Jackovy strategie infiltrovat Cherevinovy plány. „Náhle se objeví uprostřed celé operace," poznamenává Knightley. „Podobně jako Jack, i ona se nečekaně ocitá v naprosto nové situaci, kde musí čelit muži, který chce přivodit konec současného světa.“

Byla především nadšená, že se mohla ponořit do práce s Branaghem v čele. „Thrillery vyžadují opravdu dobrého vypravěče a Ken umí velmi, velmi dobře vyprávět a vystupňovat napětí pomocí hereckých výkonů a scén," říká. „Dobře rozumí kinematografii a jak vytvořit něco vizuálně neobyčejného, ale zároveň zůstat pečlivý. Záleží mu na detailech.“

Během natáčení Knightley objevila potenciál jejího vztahu s Pinem. „Chris přináší do role Jacka lidskost. Je to člověk, který se potýká s dvojí identitou," poznamenává Knightley, „a zároveň sám v sobě bojuje s tím, že se o svém poslání, není schopen svěřit člověku, kterého miluje ze všeho nejvíc. To dělá jeho postavu a naše interakce velice zajímavými.“

Když Cathy souhlasí s tím, že Jackovi pomůže odvádět Cherevinovu pozornost během formální večeře, věci se stanou ještě zajímavějšími. Knightley přiznává, že bylo zábavné sledovat Branagha, kterak se jí v roli Cherevina pokouší svést a pak se náhle změní a dokáže k ní být chladně zlý. „Ken je skvělý herec," říká. „A umí být velmi zlý padouch a Cathy se musí snažit, aby obstála.“

Filmaři byli ohromeni realistickým přístupem a opravdovostí, kterou Knightley do role přinesla. „Cathy je dost náročná postava, ale je ideální pro někoho se schopnostmi, jaké má Keira," říká Vahradian. „Keira a Chris vás zavedou do té fáze partnerského vztahu, kdy začnete pochybovat, jestli toho člověka, který sedí naproti vám, opravdu dobře znáte. Pouze v jejich případě je to mnohem více vyhocené, protože tam figuruje ještě další rovina, a tou jsou lži.“

Globální honička

Ve filmu JACK RYAN: V UTAJENÍ se hlavní hrdina vydává na globální putování. Opouští čím dál tím více technologicky řízené chodby Wall Street a zamíří do „nové Moskvy“, která se výstavbou výškové finanční čtvrtě, plné třpytivých mrakodrapů, rychle snaží proměnit svůj obraz na hlavní ekonomické centrum. Samotná filmová produkce následovala Jacka na jeho cestě. Exteriéry se točily v ikonických ulicích Manhattanu s jeho panoramaty i v Moskvě, zdobené barevnými chrámovými kupolemi, aby pak zamířila do Londýna a Liverpoolu, kde v ateliérech a na pečlivě upravených lokacích, vyrostlo srdce Ryanova světa.“

Pro realizaci tak velkého a produkčně náročného snímku, Branagh sestavil zázračný filmový štáb, ve kterém nechyběl kameraman Haris Zambarloukos, který s ním pracoval na filmech *Thor* a

Slídlil; filmový architekt Andrew Laws (*Yes Man*); kostýmní výtvarnice Jill Taylorová (*Můj týden s Marilyn*, *Match Point-Hra osudu*); a Oscarem® oceněný stříhač Martin Walsh (*Hněv Titánů*, *V jako Vendeta*, *Chicago*).

Zambarloukos s Branaghem netoužili zasadit Jackův příběh do elegantního, okouzujícího fantazijního světa většiny fiktivních tajných agentů, právě naopak. Intenzivně pracovali na tom, aby ve filmu navodili drsnou realitu. Rozhodli se točit na širokoúhlý 35 mm film a napodobili realistický, fotožurnalistický styl thrillerů ze 70. let.

„Většinu času jsme natáčeli na tři kamery a často jsme jeli bez zkoušení,“ vysvětluje Branagh. „Chtěli jsme dosáhnout jakési vnitřní neupravenosti, břítkosti a napětí, které se mi opravdu líbilo již ve scénáři. Nezamlouvala se mi představa, že by měl film působit příliš uhlazeně. Chtěl jsem, aby se to rozjelo a diváci se museli snažit udržet krok s tempem vyprávění, ale stále se při tom bavili. Aby se k Jackovi přidali na jeho emocionální cestě, kde se nikdy nebudou cítit pohodlně, kde budou mít vždy pocit strachu a adrenalinu. Takže jsme film natočili způsobem, který se těmito instinkty řídil.“

Filmový architekt Laws se pustil do práce, aby vytvořil atmosféru, která byla zneklidňující a Jackovi nepříjemná. Použil pro to upravené lokace a podle svých návrhů nechal postavit dekorace v legendárních filmových ateliérech Pinewood Studios v Londýně (filmový štáb zde točil ve slavném ateliéru 007).

Laws se hned od začátku zaměřoval na postavu hlavního hrdiny, který se ocitl na vzrušující špionážní misi. „Při své práci filmového architekta rád začínám u postav. V tomto případě bylo opravdu na čem pracovat, když vezmete v potaz, kým tyto postavy jsou a jaký to má vliv na jejich prostředí,“ říká. „A protože se děj filmu přesouvá z New Yorku do Moskvy, měli jsme několik skvělých příležitostí, jak vytvořit některé dost strhující věci.“

Laws se shodoval s Branaghou vizí, ve svých návrzích se zaměřil na podtržení realismu. „Hnací silou celkového konceptu bylo, aby všechno působilo věrohodně,“ vysvětluje. „Chtěli jsme vybudovat velmi reálný svět, protože Jack Ryan je postavou, která je nám všem blízká. Jeho prostředí působí povědomě. Jsou to mimořádné věci v těchto běžných prostředích, které dělají jeho postavu vzrušující. Takže jsme hledali a trvali na autentičnosti opravdu všude, počínaje obchodním oddělením na Wall Street, kde Jack pracuje, a jeho bytem, kde žije s Cathy, konče.“

Laws navrhl jejich byt tak, aby odrážel život páru, který navzdory jejich hluboké citové závislosti, ještě zcela nevstoupil do úplného partnerství, které představuje manželský svazek. „Navrhování bytu bylo zajímavé, protože jsme cítili, že Jack a Cathy jsou tím druhem lidí, kteří mají v této fázi vztahu stále oddělené životy, i když žijí spolu. Takže sem tam leží nějaké z jeho věci a jinde se najdou některé z jejích věcí, a vy vycítíte ten podtext, že je to tu trochu nedokončené,“ vysvětluje. „Zároveň na jejich stylu života není nic domýšlivého. Jsou to úspěšní lidé. Ale jejich

vybavení má eklektický, velmi reálný styl a strukturu.“

Laws si také užil znázornění dynamiky měnící se Moskvy a to stylem, který se dá na filmovém plátně vidět jen vzácně. „V Moskvě se toho děje hodně a myslím, že lidé mimo město o tom ani neví,“ poukazuje na nově budované Mezinárodní obchodní centrum, okázalou čtvrt' stále ve výstavbě, která kombinuje nóbl finanční věže, rezidenční prostory a zábavní centra. „To město je v pohybu a rychle se vyvíjí. Chtěli jsme, aby bylo znát, že když se tam Jack dostane, tak takový vývoj nečekal.“

Kanceláře Cherevinovy společnosti překypují ambicí a Laws je umístil do imaginární 80ti patrové budovy v srdci Mezinárodního obchodního centra. „Filmaři použili existující budovu v Londýně a postprodukční tým prostřednictvím vizuálních efektů vytvořil něco, co se majestátností a nádherou podobá výstavbě, která v současnosti probíhá v nové finanční čtvrti v Moskvě,“ říká David Barron. „Je to velmi nablýskaný a sofistikovaný styl a k Cherevinovi se opravdu hodí.“

Celý projekt byl pro Lawse obrovským počinem, a jak sám říká, díky Branaghově důkladnému vedení, bylo vše možné zrealizovat. „Tento film byl skvělým zážitkem, přestože byl velkou výzvou,“ poznamenává. „Tempo samotného natáčení bylo velmi intenzivní, zejména proto, že jsme točili se třemi kamerami. Kdybychom neměli u kormidla někoho, kdo byl schopný uvažovat rychle a kvalifikovaně jako Ken, myslím, že by to bylo velmi obtížné. Bylo skvělé s ním pracovat a vždy ho vidět, jak filmu věnuje stejné množství práce a oddanosti, jako my všichni.“

Mace Neufeld se vyjadřuje o Lawsově práci: „Andrew odvedl fantastickou, neúnavnou práci. Všechno, co nám ukázal na svých ilustracích, tam bylo, když jsme vešli na plac. Viděli jsme jeho obrázky, ale když jsme se ocitli například v Cherevinově kanceláři, byl to pro nás ohromující zážitek. Bylo to reálnější, než jsme si představovali.“

Při realizaci akčních filmových scén, které jsou do příběhu hladce integrovány, Branagh spolupracoval se známým britským kaskadérským koordinátorem Vicem Armstrongem, se kterým se již setkal na filmu *Thor*. Armstrong pomohl zrealizovat jednu z nejvíce „dech beroucích“ scén v celém filmu - Jackův výlet do Moskvy má šokující start s téměř okamžitým útokem na jeho život, ze kterého vyvázne jen o vlasek.

„Vic byl nedílnou součástí filmového natáčení,“ říká Vahradian. „Dodával štábu neuvěřitelnou energii a pocit, že se dá vše hladce zvládnout.“ Vždy byl schopen dosáhnout přesně toho, co Ken od akčních scén očekával.“

Důraz na detaily a jemné nuance ve všem, počínaje kaskadérskými kousky, přes filmové záběry a hereckými výkony konče. To vše Branaghovi pomohlo vytvořit atmosféru, která se vrací zpět k tomu, co lidé dlouho obdivovali na spisovatelském umu Toma Clancyho: charakteristickou směs technického realismu, autentickou geopolitiku a ostré napětí.

„Chtěli jsme, aby film diváky zcela vtáhl do světa Jacka Ryana, a i když se jeho svět tomu

našemu hodně podobá, jeho je protkaný nejistotou a klamem," říká Branagh. „Není to jen příběh o špionech plný úžasných akčních scén. Jack Ryan je jiný a jiným se také v průběhu filmu stane. A doufám, že toho tímto snímkem dosáhneme.“

###